

11.1.2023

PALOKUNTATOIMIKUNNAN KOKOUS 1/2023

Aika: Keskiviikko 11.1.2023 klo 17:30 – 18:42

Paikka: Etäkokous, Teams

Osallistujat:

Jäsen	Varajäsen
Jarkko Heikkilä	Mika Kärkkäinen
Tero Kuittinen	Jani Björn
Ari Jylhäsal	Marko Pousi kohdasta 10 lähtien
Marika Metsä-Tokila	Petri Haanpää
Jussi Lång	Kirsi Hämäläinen
Juho Luukko	Marjo Matikka
Torbjörn Lindström	Sabina Holopainen
Puheenjohtaja	Varapuheenjohtaja
Kai Vainio	

Punaisella merkityt henkilöt eivät osallistuneet kokoukseen.

Käsiteltävät asiat

1. Kokouksen avaus ja kokoukseen osallistujat

Puheenjohtaja totesi läsnäolijat ja avasi kokouksen.

2. Kokousvirkillijat

Päätös: Puheenjohtaja toimii kokouksen puheenjohtajana ja palokuntajohtaja sihteerinä.

3. Kokouksen esityslistan hyväksyminen

Päätös: Hyväksyttiin esityslista.

4. Toimikunnan varapuheenjohtajan valinta vuodelle 2023

Toimikunnan toimintaohjeen mukaisesti varapuheenjohtaja valitaan vuodeksi.

PE Valitaan varapuheenjohtaja vuodelle 2023 toimikunnan varsinaisista jäsenistä.

Päätös: Valittiin Jarkko Heikkilä toimikunnan varapuheenjohtajaksi vuodelle 2023.

5. Palvelutyöryhmän kokoonpanon täydentäminen

Toimikunnan edellisen kokouksen päätöksen mukaisesti palvelutyöryhmän kokoonpanoa täydennetään yhdellä naispuolisella ja yhdellä miespuolisella henkilöllä. Työryhmän jäseniksi esitetään Sami Viholaista (Veikkola VPK-FBK) ja Niina Kangasta (Joutsan PVPK).

PE Toimikunta nimeää esitetyt henkilöt palvelutyöryhmän jäseniksi

Päätös: Päätettiin esityksen mukaisesti.

6. Valtakunnallisen palokuntanuorisotyön koulutustyöryhmän tehtäväkuvauksen päivittäminen

Toimikunnan 6.12.2022 perustaman koulutustyöryhmän tehtäväkuvausta esitetään päivitettäväksi [liitteen 2](#) mukaisesti.

PE Toimikunta vahvistaa tehtäväkuvauksen esityksen mukaisesti.

Päätös: Vahvistettiin esityksen mukaisesti.

7. Palokuntatoiminnan sosiaalisten ja yhteiskunnallisten hyötyjen SROI-arviointihankkeen ohjausryhmän jäsenen nimeäminen

Hankkeen tavoitteena on tunnistaa tekijät, joita tulee vahvistaa hyvien vaikutusten aikaansaamiseksi ja ylläpitämiseksi, havaita kehittämistä vaativia toimintoja, prosesseja ja kohde- ja sidosryhmien motivaatiotekijöitä, parantaa toimintojen (esim. palokuntakoulutus) vaikuttavuutta sekä tunnistaa myös uusia tehtäviä ja kohderyhmiä, mihin ja kenen kanssa palokunnat voisivat osallistua ja lisätä palokuntatoiminnan suorituskykyä eli sen tuottamien palveluiden laatua ja saatavuutta, mukautumista toimintaympäristön muutokseen sekä toimintaan osallistuvien henkilöiden motivointia tuomalla esiin näkymättömiä tai piilossa olevia hyötyjä.

PE Toimikunta nimeää jäsenen hankkeen ohjausryhmään.

Päätös: Nimettiin Kai Vainio toimikunnan edustajaksi hankkeen ohjausryhmään.

8. Valtakunnallisen palokuntanuorten suurleirin 2026 järjestäjän valinta

Palokuntapalvelut yhdessä harrastustyöryhmän kanssa käynnisti 1.11.2021 haun valtakunnallisesta palokuntanuorten leiristä vuodelle 2026. Pyysimme vastauksia 30.4.2022 mennessä. Määräaikaan mennessä ei ollut saapunut yhtään hakemusta.

25.11.2022 saapuneessa sähköpostissa Länsi-Suomen Pelastusalan Liitto ilmoitti halukkuudestaan leirin järjestämisestä: ”Tervehdys, Länsi-Suomen Pelastusalan Liitto ry:n hallitus on kokouksessaan 3.11. tehnyt päätöksen hakea valtakunnallisen palokuntanuorten leirin 2026 järjestelyvastuuta. Pyydämme viemään asian käsittelyyn Suomen Pelastusalan Keskusjärjestössä.”

Harrastustyöryhmä esittää palokuntatoimikunnalle vuoden 2026 valtakunnallisen leirin myöntämistä Länsi-Suomen Pelastusalan Liitolle.

PE Päätetään esityksen mukaisesti.

Päätös: Päätettiin esityksen mukaisesti ja viedään asia tiedoksi SPEKin hallitukselle.

9. Vuoden 2023 toiminnot

Toimikunnan kokousaikataulu

[Liitteenä 1](#) on toimikunnan kokousaikataulu vuodelle 2023. Toimikunnan jäsenille on lähetetty kokousaikataulun mukaiset kalenterikutsut.

Vuoden 2023 tavoitteet ja tuotokset

Palokuntaharrastajien määrän kasvattaminen

Parannamme palokuntanuorisotoiminnan edellytyksiä siten, että nuoret innostuvat palokuntalaistaidoista, pystyvät jatkamaan harrastuksen parissa myös aikuistuessaan ja palokuntanuorten määrä kasvaa 10 % vuoden 2022 lopusta vuoden 2025 loppuun mennessä. Pyrimme omalta osaltamme mahdollistamaan myös nuorisosaastojen määrän kasvattamista.

Välittömänä tuotoksena: Palokuntien osastojen välisten raja-aitojen madaltumisen kautta toimintamahdollisuudet kasvavat ja aktiivisuus lisääntyy.

Järjestämme alueittain palokuntanuorten vanhemmille tarkoitettuja perehdytystilaisuuksia uusien palokuntanuorisotoiminnan apuohjaajien rekrytoimiseksi. Järjestämme myös alueellisia palokuntanuorisotoiminnan Palokuntoon-tapahtumia palokuntanuorten ohjaajille liikunnallisten tottumusten lisäämiseksi nuorisotoiminnassa. Tavoitteena on, että 10 %:lla alueen palokunnista on vähintään yksi uusi ohjaaja ja 20 % alueen palokuntanuorisosaastoista ottaa Palokuntoon-konseptin osaksi viikkoharjoitustoimintaansa.

Vuoden 2022 aikana uusien ohjaajien määrä kasvoi 5,5 %:lla edelliseen vuoteen verrattuna (Nuorten määrä kasvoi 6 %:lla edelliseen vuoteen verrattuna.)

Välittömänä tuotoksena: Nuorisosaastojen harjoituksiin voidaan ottaa enemmän nuoria ja/tai niitä voidaan järjestää useammin

Järjestämme heinäkuussa Mikkelissä, Kittilässä ja Pohjois-Pohjanmaan alueella palokuntanuorten koulutusleirit, joihin osallistuu vähintään 400 palokuntanuorta ja 250 kouluttajaa tai ohjaajaa.

Välittömänä tuotoksena: Palokuntanuorten osaaminen kehittyy koulutusleireillä järjestettyjen kurssien myötä.

Sopimuspalokuntatoiminnassa jatkamisen mahdollistaminen / Sopimuspalokuntatoiminnan elinvoimaisuuden vahvistaminen

Alueellisesti rekrytoitavat Turvallisesti palokunnassa -lähettäjä järjestävät työpajoja Turvallisesti palokunnassa -materiaaleista ja -toimintamalleista sekä Liekki-arviointityökalun käytöstä osaamisen lisäämiseksi.

Välittömänä tuotoksena: Toimintamalleja, ohjeita ja työkaluja otetaan käyttöön palokunnissa.

Järjestämme opintopäiviä, joiden tavoitteena on lisätä osallistujien tietämystä palokuntatoiminnasta ja mahdollistaa verkostoituminen muiden palokuntien kanssa.

Välittömänä tuotoksena: Hyvien käytänteiden leviäminen ja verkostoituminen.

Kyvykkään henkilöresurssin määrän kasvattaminen pelastustoimessa ja yleisen osaamistason nostaminen pelastustoimen tehtävissä

Järjestämme palokuntien koulutuspäälliköille opintopäivät, joiden tavoitteena on osallistujien pelastustoiminnallisten taitojen kartuttaminen sekä antaa hyviä käytänteitä viikkoharjoitusten pitämiseen omissa palokunnissa. (mm. Vauriopuukoulutus)

Välittömänä tuotoksena: 16 palokuntien koulutuspäällikköä osallistuu opintopäiville ja saavat käytännön kokemusta vaikeiden vaurioiden raivaukseen sekä laadukkaiden viikkoharjoitusten toteuttamiseen.

Laaditaan yhteistyössä muiden ensivastetta tekevien järjestöjen kanssa ensivastewe-binaareja, joissa on valtakunnan parhaimmat luennoitsijat koskien ensivastetehtäviä. Julkaistaan uusi painos Ensiauttajan taskuoppaasta.

Välittömänä tuotoksena: Webinaarien myötä ensivasteosaaminen niitä tekevien tahojen osalta kasvaa.

Erilaisia kursseja järjestetään 30–40, joihin osallistuu arviolta 500 palokuntalaista. Lisäksi järjestetään pelastuslaitoksille yhteisiksi suunniteltuja koulutuspäiviä.

Välittömänä tuotoksena: Pelastustoimintaan osallistuvan henkilöstön aktiivisuus paranee ja motivaatio lisääntyy kouluttautumisen myötä.

Järjestetään 8 alueellista palokuntakouluttajakurssia ja 8 alueellista viikkoharjoitustoiminnan suunnittelutyöpajaa, joissa laaditaan harjoitussuunnitelmat 20 % alueen palokunnille.

Vuoden 2022 aikana harjoitukset.spek.fi-sivuilla vieraili 3 235 käyttäjää, yhteensä 4 835 kertaa (kasvua edelliseen vuoteen 157 %).

Välittömänä tuotoksena: Viikkoharjoitusten osallistumisaktiivisuus kasvaa 10 %:lla. Pelastustoimintaan osallistuvan henkilöstön aktiivisuus lisääntyy mielekkäiden ja laadukkaiden viikkoharjoitusten myötä, kun harjoituksia järjestetään pienryhmissä joko koulustason tai hälytysosaston jäsenten erikoistumisen mukaisesti.

Pelastustoimen palvelujen asiakaslähtöisyyden vahvistaminen sekä toimijoiden osaamistason nostaminen

Pelastustoimintaan osallistuvaa sopimushenkilöstöä aktivoidaan kirjaamaan suorittamiinsa tehtäviään ja arvioimaan suorituskykyään HAKAn avulla, alueellisten koulutuspäälliköiden toimesta.

Vuoden 2022 aikana HAKA-osaamisen hallinnointikantaa käytti 15 190 henkilöä (kasvua edelliseen vuoteen 5,5 %), yhteensä 66 792 kertaa. Palokunnat kirjasiivat HAKAan yhteensä 42 851 erilaista tapahtumaa.

Välittömänä tuotoksena: Palokuntien harjoitussuunnitelmat laaditaan tehtyjen arviointien perusteella.

Toimikunnan rooli

Palokuntatoimikunta toimii SPEKin hallituksen alaisena palokuntatoiminnan asiantuntijana. Toimikunnan tehtävänä on huolehtia yhteistyössä alueellisten pelastusliittojen kanssa palokuntien harrastus- ja palvelutoimintojen valtakunnallisesta koordinoinnista ja kehittämisestä palokuntien toimintaohjelman tavoitteiden mukaisesti.

Välittömänä tuotoksena: Esityksiä kentältä työryhmille ja toimikunnalle, joista seuraa päätöksiä konkreettisia toimenpiteitä.

PE Toimikunnan tehtävänä on seurata ilmiöitä ja signaaleita niin valtakunnallisesti, kuin alueellisesti. Niin ikään toimikunnan tehtävänä on arvioida tehtyjen toimenpiteiden vaikutuksia asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi, valtakunnallisesti ja alueellisesti. Lisäksi toimikunnan ja pelastusliittojen välistä yhteistoimintaa vahvistetaan.

Päätös: Päätettiin esityksen mukaisesti. Päätettiin lisäksi ottaa toimikunnan kokouksiin aluekatsaukset tavoitteiden jaottelun mukaisesti. Niin ikään toimikunnan kokouksiin lisätään katsaukset työryhmien osalta.

10. Pelastusosaston suositus hyvinvointialueiden pelastuslaitosten virkanimikkeiden muuttamisesta

Sisäministeriö lähetti 21.12.2022 [kirjeen](#) hyvinvointialueille, jossa sisäministeriön pelastusosasto suosittelee pelastustoimen virkanimikkeiden muuttamista sukupuolineutraaleiksi. Palokuntalaisten nimikkeiden osalta suositus on seuraava:

- o nykyinen nimike sammutusmies; uusi nimike **sopimuspelastaja**
- o nykyinen nimike vanhempi sammutusmies; uusi nimike **vanhempi sopimuspelastaja**

Suosituksista täydennetään vuoden 2023 alussa mm. ruotsin ja englanninkielisten nimikkeiden osalta.

PE Otetaan suosituksen mukaiset termit käyttöön aineistoissa, viestinnässä, tietojärjestelmissä. Annetaan palvelutyöryhmälle tehtäväksi valmistella esitys tarvittavista pelastustoimintaan osallistuvan sopimushenkilöstön muiden käytössä olevien nimikkeiden (mm. sammutusmiesharjoittelija) muuttamisesta.

Päätös: Päätettiin esityksen mukaisesti.

11. Tiedotettavat asiat

HAKA 2.0 – Henkilökohtaisten kyvykkyyksien arvioinnin väline on julkaistu

Uudistunut HAKA 2.0 tuo palokuntien pelastustoimintaan osallistuville vapaaehtoisille, osa-aikaisille ja päätoimisille henkilöille uutena mahdollisuutena kirjata HAKAan tehtäväkohtaisesti käyttämiään kyvykkyyksiä ja arvioida niissä suoriutumista. Lisäksi hallinnointikantaan on tuotettu mahdollisuus henkilökohtaisten altistumisaikojen kirjaamiseen. HAKA ja sen uudet ominaisuudet tuovat hyötyjä niin sopimuspalokunnille kuin pelastuslaitoksillekin.

Pelastustoimintaan osallistuvat vapaaehtoiset, osa-aikaiset ja päätoimiset henkilöt voivat jatkossa:

- Arvioida tehtäväkohtaisesti käyttämiään kyvykkyyksiä ja niissä suoriutumista tähdillä 1-5 (1= ei osaa...5=osaa erinomaisesti).
  - o henkilö näkee itse omista tiedoistaan itsearvioinnin keskiarvon viimeiseltä vuodelta sekä viideltä viimeiseltä vuodelta
  - o arvioita voi hyödyntää seuraavaa harjoitusohjelman laadinnassa
- Täyttää henkilökohtaista altistumispäiväkirjaa.

HAKA 2.0 mahdollistaa uudella tavalla pelastustoimintaan osallistuvan henkilöstön suorituskyvyn seuraamiseen, analysoinnin ja kehittämisen. Hallinnointikannan uudistukset vahvistavat palokuntien mahdollisuutta osaamistarpeiden pitkän ajan seurantaan ja ennakointiin.

Sopimuspalokuntatoiminnan tunnettuuden ja rekrytoinnin kehittäminen -hanke

SPEK on hakenut sopimuspalokuntatoiminnan tunnettuuden ja rekrytointiin kehittämisen -hankkeeseen rahoitusta Palosuojelurahastolta. Vuoden 2023 aikana on tarkoitus hankkeen avulla kehittää palokuntien vastaanottokykyä.

Sisäministeriön kirje hyvinvointialueille sopimuspalokuntatoiminnassa huomioitavista asioista

Sisäministeriö lähetti 12.12.2022 [muistion](#) hyvinvointialueille: Sopimuspalokuntatoiminnassa huomioitavat asiat hyvinvointialueilla. (Hyvinvointialueen työntekijä sopimuspalokuntalaisena, vuokratyöfirman hyödyntäminen pelastuslain sääntelyn kautta, VPK:laisten työttömyysturva.) Viestin liitteenä lähti raportti SPEKin tekemästä kyselystä sopimuspalokunnille hyvinvointialueille siirtymisestä.

12. Muut esille tulevat asiat

Toimikunnan ja työryhmien jäsenille järjestetään Palokunta 2.0 -tiedolla johtaminen -tilaisuus tiistaina 17.1.2023 klo 17:30. Asiasta on lähetetty kalenterikutsu, jossa linkki etänä pidettävään tilaisuuteen.

13. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 18:42.